

ΙΑ' ΔΙΑΡΣΑΚΕΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
(*Αρσάκεια- Τοσίτσεια Σχολεία, 8-9 Μαρτίου 2018*)

ΠΡΟΣΟΧΗ:

ΣΤΗΝ ΙΑ' ΔΙΑΡΣΑΚΕΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

- ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ 5 (πέντε) ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΤΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ
- ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ Η ΣΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΙΤΕ ΣΤΟΥΣ ΔΙΤΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ (*συμμετοχή και στα δύο δεν είναι εφικτή*)
- ΣΤΟ ΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΙΤΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΟΙ ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΟΙ ΓΥΡΟΙ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΟ (2)

ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΤΤΩΝ ΛΟΓΩΝ

1. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

1.1 Η μορφή των Αγώνων

1.1.1 Σε έναν Αγώνα Διττών Λόγων δύο τριμελείς ομάδες αντιπαρατίθενται επάνω σε ένα θέμα που έχει ανακοινωθεί 15 λεπτά νωρίτερα. **Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας οι μαθητές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν βοηθήματα-σημειώσεις ή ηλεκτρονικά μέσα (Η/Υ, κινητό τηλέφωνο κ.λπ.).** Κατά την προετοιμασία και τη διάρκεια και του αγώνα παρίσταται Κριτική Επιτροπή, η οποία αποφασίζει τη νικήτρια ομάδα και χρονομέτρης που καταγράφει και σημαίνει ηχητικά το πέρασμα του χρόνου. Επιτρέπεται η παρουσία ακροατηρίου.

1.1.2 Οι ομάδες απαρτίζονται από μαθητές Γυμνασίου ή Λυκείου. Κάθε ομάδα επιλέγει την ονομασία της.

1.1.3 Οι γύροι των Αγώνων διακρίνονται σε **δύο** προκριματικούς, έναν ημιτελικό και τον τελικό. Στους προκριματικούς γύρους συμμετέχουν όλες οι ομάδες. Ο πρώτος προκριματικός γύρος προκύπτει από κλήρωση.

1.1.4 Οι 12 καλύτεροι ομιλητές Λυκείου και οι 12 καλύτεροι ομιλητές Γυμνασίου προκρίνονται στον ημιτελικό γύρο, ώστε να σχηματιστούν συνολικά 4 ομάδες για

το Λύκειο και 4 ομάδες για το Γυμνάσιο. Οι καλύτερες ομάδες Γυμνασίου και Λυκείου θα λάβουν μέρος στους τελικούς.

1.2 Οι ομάδες

1.2.1 Η ομάδα η οποία λαμβάνει πρώτη τον λόγο καλείται **λόγος** και η δεύτερη ομάδα **αντίλογος**.

1.2.2 Τα μέλη των ομάδων λαμβάνουν τις ακόλουθες **ονομασίες**:

Ο πρώτος ομιλητής του λόγου.

Ο πρώτος ομιλητής του αντιλόγου.

Οι υπόλοιποι ομιλητές καλούνται αντίστοιχα **δεύτερο και τρίτο μέλος** του λόγου και του αντιλόγου.

1.2.3 Οι ομιλητές ανεβαίνουν στο βήμα με την εξής σειρά:

1^{ος}: πρώτος ομιλητής του λόγου

2^{ος}: πρώτος ομιλητής του αντιλόγου

3^{ος}: δεύτερο μέλος του λόγου

4^{ος}: δεύτερο μέλος του αντιλόγου

5^{ος}: τρίτο μέλος του λόγου

6^{ος}: τρίτο μέλος του αντιλόγου

1.2.4 Οι ομιλητές εκφωνούν λόγο **μέγιστης διάρκειας 5' (πέντε λεπτών) για το Γυμνάσιο και 6' (έξι λεπτών) για το Λύκειο** και μπορούν να παρεμβούν με σύντομες ερωτήσεις μόνο κατά τις πρώτες **δύο ομιλίες** της αντίπαλης ομάδας που καλούνται *αγορεύσεις*. Με το πέρας των αγορεύσεων δίνεται χρόνος 5' (πέντε λεπτών) για την προετοιμασία των περιλήψεων. Οι περιλήψεις **διαρκούν 3' για το Γυμνάσιο και 4' (τέσσερα λεπτά) για το Λύκειο** και κατά τη διάρκειά τους **δεν επιτρέπεται η υποβολή ερωτήσεων**.

1.2.5 Κάθε ομιλητής θα πρέπει να αναλάβει **διαφορετική θέση** στον αγώνα **κάθε προοριματικού γύρου.**

1.3 Κριτική Επιτροπή

1.3.1 Σε κάθε αίθουσα θα υπάρχει τουλάχιστον **τριμελής κριτική επιτροπή.**

Στην επιτροπή προΐσταται ο **Πρόεδρος** τής Συνεδρίασης, ο οποίος διευθύνει τον αγώνα, δίνει τον λόγο σε κάθε ομιλητή με τη σειρά που περιγράφουν οι κανόνες (1.2.3), επαναφέρει σε τάξη αγενείς ομιλητές ή ομιλητές που δεν ακολουθούν τους κανόνες, ελέγχει τον χρονομέτρη και επικυρώνει την τελική βαθμολογία.

1.3.2 Τα μέλη τής Κριτικής Επιτροπής συνεδριάζουν μετά το τέλος τού αγώνα, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3. Δεν επιτρέπεται να κοινοποιούν το αποτέλεσμα τού αγώνα ή την άποψή τους για τους ομιλητές κατά τη διάρκεια ή μετά το τέλος τού αγώνα.

1.4 Χρονομέτρηση των ομιλιών

1.4.1 Υπεύθυνος για τη **χρονομέτρηση** είναι ο **Πρόεδρος τής Κριτικής Επιτροπής**, ο οποίος **αναθέτει στον χρονομέτρη** την τήρηση και την καταγραφή των χρόνων. **Ο χρονομέτρης σημαίνει** ηχητικά με προαποφασισμένο τρόπο το πέρασμα τού χρόνου και, επίσης, **καταγράφει** στο φύλλο χρονομέτρη τους συνολικούς χρόνους κάθε ομιλίας, καθώς και τις χρονικές στιγμές που έγιναν αιτήματα ερώτησης για κάθε ομιλητή, σημειώνοντας ποιες έγιναν αποδεικτές και ποιες όχι.

1.4.2 **Οι αγορεύσεις** πρέπει να έχουν μέγιστη συνολική διάρκεια **5' Γ./ 6' Λ.** (οπότε και ο χρονομέτρης σημαίνει **δύο φορές** με χτύπημα στο θρανίο). Ομιλίες που υπερβαίνουν τα 5'15'' Γ./6'15'' Λ. ή είναι κάτω από 4'30'' Γ./5'30'' Λ. βαθμολογούνται αυστηρά.

1.4.3 Η προετοιμασία των περιλήψεων διαρκεί 5', ενώ η εκφώνηση κάθε περίληψης διαρκεί 3'Γ./4'Λ. **Ο χρονομέτρης σημαίνει μία φορά ένα λεπτό πριν από το τέλος του χρόνου και δύο φορές στο τέλος του χρόνου.**

1.4.4 Ερωτήσεις μπορούν να υποβάλλονται ανάμεσα στο 1^ο και στο 4^ο για τα Γυμνάσια /5^ο για τα Λύκεια λεπτό των αγορεύσεων, οπότε και ο χρονομέτρης σημαίνει μία φορά.

1.5 Το θέμα του αγώνα

1.5.1 Το θέμα πρέπει να διατυπώνεται με σαφήνεια και να υπηρετεί το πνεύμα του αθλήματος. Τα θέματα που δίνονται στους αγώνες είναι συνήθως «κλειστού τύπου», δηλαδή θέτουν συγκεκριμένα ζητήματα, για τα οποία μπορεί να υπάρχει αντίλογος.

1.5.2 Τα θέματα αντλούνται από την επικαιρότητα ή και από την ύλη των σχολικών βιβλίων (κυρίως από τη *Νεοελληνική Γλώσσα* για το Γυμνάσιο και τους *Θεματικούς Κύκλους* για το Λύκειο).

1.6 Προετοιμασία του γύρου

1.6.1 Οι αγώνες Διττών Λόγων πρέπει να ξεκινήσουν στις αίθουσες που έχουν ανακοινωθεί 15' από τη στιγμή που γίνεται γνωστό το θέμα του γύρου.

1.6.2 Οι ομάδες πρέπει να βρίσκονται στην αίθουσα όπου θα διαγωνιστούν τουλάχιστον 5' πριν από την έναρξη του αγώνα, ειδάλλως μηδενίζονται.

1.6.3 Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας οι μαθητές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν σημειώσεις ή άλλα έντυπα βοηθήματα ή ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικό υπολογιστή, κινητό τηλέφωνο κ.λπ.). Στη διάρκεια του αγώνα επιτρέπεται μόνο η

χρήση των χειρόγραφων σημειώσεων τής προετοιμασίας σε λευκά φύλλα που θα δοθούν από την οργανωτική επιτροπή.

1.6.4 Οι ομάδες αναλαμβάνουν να αναγράψουν στον πίνακα τής αίθουσας το θέμα τού γύρου, το όνομα τής ομάδας τους και τα ονόματα των μελών τους με τη σειρά που θα μιλήσουν.

2. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

2.1 Ορισμός τού θέματος

2.1.1 Ο ορισμός πρέπει να προσδιορίσει με σαφήνεια και ακρίβεια το ζητούμενο τής συζήτησης, το οποίο ζητούμενο πρέπει να **συσχετιστεί** πειστικά με το θέμα και **να μην είναι υπερβολικά περιοριστικός**. Ο Λόγος καλείται στην πρώτη ομιλία της να κάνει κατανοητή την αντιπαράθεση για το ζητούμενο, θέτοντας **εύλογους περιορισμούς** και εξηγώντας οποιεσδήποτε λέξεις από το θέμα απαιτούν **διευκρίνιση**. Επίσης, πρέπει να λάβει **σαφή θέση** για το ζήτημα, όπως το έχει ορίσει.

2.1.2 Ο ορισμός τού θέματος είναι καθήκον τού Πρώτου ομιλητή του Λόγου στην αρχή τής ομιλίας του.

2.1.3 Ο ορισμός πρέπει να σχετίζεται **λογικά και άμεσα** με το θέμα, **να μην είναι αυταπόδεικτος** και να μην αφορά σε ιδιαίτερα **εξεζητημένο και μη γνωστό** ζήτημα.

2.1.4 Ο Πρώτος Ομιλητής του Αντιλόγου **μπορεί να κάνει κάποιες παρατηρήσεις επί του ορισμού ή ακόμη και να αμφισβητήσει την εγκυρότητα** του ορισμού, εφόσον δεν τηρεί κάποια από τις παραπάνω προϋποθέσεις, και σε αυτή την περίπτωση οφείλει εξ αρχής να δηλώσει **ρητά** ότι προσβάλλει την εγκυρότητά του και να δώσει νέο ορισμό. Στην ακραία αυτή περίπτωση ο αγώνας γίνεται περί ορισμού, δηλαδή για το ποιος ορισμός είναι ο καταλληλότερος (**να αποφεύγεται**).

Σε κάθε περίπτωση ο Πρώτος Ομιλητής του Αντιλόγου οφείλει να δηλώσει την αποδοχή ή όχι του ορισμού εκ μέρους της ομάδας του.

Διευκρίνιση: δίνεται η δυνατότητα να καταδειχθούν μεν οι αδυναμίες του ορισμού να μη γίνεται δε αποδεκτός χάριν τής διεξαγωγής του αγώνα.

2.2 Περιεχόμενο τής ομιλίας

2.2.1 Το περιεχόμενο τής ομιλίας πρέπει να είναι **σχετικό με το θέμα, λογικό** και να χαρακτηρίζεται από **συνέπεια**. Αποτελείται από τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα και οποιοδήποτε άλλο μέσο πειθούς αξιοποιεί ο ομιλητής, για να υποστηρίξει τη θέση του προσπαθώντας να πείσει την κριτική επιτροπή και το κοινό. Επίσης, οι ομιλητές πρέπει να δείχνουν ότι λαμβάνουν υπόψη τους τις θέσεις τής αντίπαλης ομάδας και να τις αντικρούουν.

2.2.2 Το περιεχόμενο τής ομιλίας πρέπει να είναι **σχετικό με το θέμα**. Πρέπει να αναφέρεται στο ζήτημα τού αγώνα, όταν υποστηρίζει τη θέση τής ομάδας ή ανασκευάζει την αντίπαλη θέση. Ο ομιλητής πρέπει να ιεραρχήσει κατάλληλα το υλικό του και να το αναπτύξει δίνοντας προτεραιότητα στις σημαντικότερες πλευρές του ζητήματος.

2.2.3 Το περιεχόμενο τής ομιλίας πρέπει να είναι **λογικό**, δηλαδή να περιέχει επιχειρήματα. Τα επιχειρήματα αποτελούνται από ισχυρισμούς και προκείμενες οι οποίες παρέχουν στήριξη στους ισχυρισμούς. Ένα καλό επιχείρημα περιέχει εύλογες ή αληθείς προκείμενες οι οποίες οδηγούν αβίαστα σε ορθά και εύληπτα συμπεράσματα.

2.2.4 Το περιεχόμενο πρέπει να είναι **συνεπές**, δηλαδή να βρίσκεται σε συμφωνία με τη θέση τής ομάδας και τις ομιλίες όλων των μελών της. Τα συμπεράσματα όλων των επιχειρημάτων που χρησιμοποιούνται πρέπει να ενισχύουν τη θέση τής ομάδας.

2.2.5 Οι τέσσερις πρώτες ομιλίες πρέπει να έχουν **νέο περιεχόμενο** που να προωθεί τη θέση τής ομάδας και να ανασκευάζει τις θέσεις τής αντίπαλης ομάδας.

Στις περιλήψεις (τρίτοι ομιλητές) απαγορεύεται να παρουσιάζονται νέα επιχειρήματα. Μπορεί, όμως, να υπάρχει νέο υλικό (π.χ. παραδείγματα) που να διευκρινίζει και να εμβαθύνει στις θέσεις οι οποίες έχουν ήδη συζητηθεί ή που να ανασκευάζει αντίπαλα επιχειρήματα.

Ειδικότερα τα καθήκοντα των ομιλητών είναι τα εξής:

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΟΜΙΛΗΤΩΝ

1ος ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΛΟΓΟΥ • Ορίζει το θέμα • Επιχειρήματα • Σύνοψη	1ος ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΑΝΤΙΛΟΓΟΥ • Αποδοχή ορισμού • Αντιρροώσεις • Επιχειρήματα • Σύνοψη
2ος ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΛΟΓΟΥ • Αντιρροώσεις • Επιχειρήματα • Σύνοψη	2ος ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΑΝΤΙΛΟΓΟΥ • Αντιρροώσεις • Επιχειρήματα • Σύνοψη
3ος ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΛΟΓΟΥ • Αντιρροώσεις • Σύνοψη επιχειρημάτων τής ομάδας του (ή και εμβάθυνση) ❖	3ος ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΑΝΤΙΛΟΓΟΥ • Αντιρροώσεις • Σύνοψη επιχειρημάτων τής ομάδας του (ή και εμβάθυνση) ❖
❖ Ως επιχειρήματα τής ομάδας λαμβάνονται : 1ον η καθαρή επιχειρηματολογία τής ομάδας του 2ον οι απαντήσεις επί των ερωτήσεων (χωρίς να επαναλαμβάνονται οι ερωτήσεις) 3ον οι αντιρροώσεις -ανασκευές τής ομάδας του	❖ Ως επιχειρήματα τής ομάδας λαμβάνονται : 1ον η καθαρή επιχειρηματολογία τής ομάδας του 2ον οι απαντήσεις επί των ερωτήσεων (χωρίς να επαναλαμβάνονται οι ερωτήσεις) 3ον οι αντιρροώσεις -ανασκευές τής ομάδας του

2.3 Δομή τής Ομιλίας

2.3.1 Η δομή περιλαμβάνει τη δομή των αγορεύσεων και περιλήψεων και τη συνολική δομή τής επιχειρηματολογίας τής ομάδας.

2.3.2 Το υλικό που αποτελεί το περιεχόμενο των ομιλιών πρέπει να είναι *δομημένο* με τρόπο, ώστε: α) η ομιλία να έχει **εισαγωγή, ανάπτυξη επιχειρημάτων και συμπέρασμα**, και β) να γίνεται **καλή χρήση τού χρόνου**, ώστε ο ομιλητής να κινείται μέσα στο χρονικό περιθώριο και να κατανέμει τον χρόνο ανάλογα με τη σημασία τού περιεχομένου.

2.3.3 Η επιχειρηματολογία τής ομάδας πρέπει να είναι δομημένη και ιεραρχημένη. Η ομάδα πρέπει να κατανείμει το υλικό της με τέτοιο τρόπο, ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα τής θέσης της.

2.3.4 Η **εκφορά τής ομιλίας** αποτελείται από όλα εκείνα τα στοιχεία που επηρεάζουν το κοινό, ώστε να είναι περισσότερο (ή λιγότερο) δεκτικό προς την επιχειρηματολογία τού ομιλητή. Μια επιτυχημένη εκφορά τής ομιλίας χρησιμοποιεί κατάλληλα το **ύφος τού λόγου**, τη **διακύμανση τής φωνής**, τις **κινήσεις τού σώματος**, την **οπτική επαφή** με το ακροατήριο και χαρακτηρίζεται από **ευφράδεια** και **άνεση** στον χειρισμό των ερωτήσεων.

2.4 Ερωτήσεις κατά τη διάρκεια τής Ομιλίας

2.4.1 Οι ερωτήσεις υποβάλλονται απευθείας στον ομιλητή από τα μέλη τής αντίπαλης ομάδας, **εφόσον εκείνος το επιτρέψει**. Μπορούν να υποβληθούν μόνο ανάμεσα στο 1^ο και στο 4^ο Γ./5^ο Λ. λεπτό τής ομιλίας.

2.4.2 Για να υποβάλει μία ερώτηση ο ομιλητής, οφείλει να σηκώσει το χέρι του και να δηλώσει ότι επιθυμεί να υποβάλει μία ερώτηση.

2.4.3 Ο ομιλητής που έχει τον λόγο αποφασίζει τότε εάν θα επιτρέψει την υποβολή ερώτησης ή όχι. Έχει επίσης το δικαίωμα να διακόψει τον αντίπαλο ο οποίος κάνει κατάχρηση του επιτρεπόμενου χρόνου της ερώτησης.

2.4.4 Η ερώτηση πρέπει να είναι διατυπωμένη με σαφήνεια, να μη διαρκεί πάνω από 15'' και να είναι σχετική με τα όσα λέγονται τη στιγμή που διατυπώνεται το αίτημα και να ενισχύει την επιχειρηματολογία της ομάδας.

2.4.5 Κάθε ομιλητής πρέπει να αποδεχτεί δύο ερωτήσεις (έως 3 το ανώτατο) κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του και να επιχειρήσει και ο ίδιος να απευθύνει ερωτήσεις στους αντιπάλους.

3. Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

3.1 Μετά το τέλος του αγώνα οι κριτές πρέπει να αξιολογήσουν τις ομάδες και τους ομιλητές και να αναδείξουν την πιο ικανή ομάδα. Κατά τη διάρκεια του αγώνα κρατούν **προσωπικές σημειώσεις** και αφού ολοκληρώσουν τη διαδικασία κρίσης, συμπληρώνουν το **φύλλο κριτή**, που πρέπει να παραδώσουν στη Γραμματεία των αγώνων πριν από την έναρξη του επόμενου γύρου.

3.2 Η αξιολόγηση πρέπει να αναφερθεί στα **στοιχεία της ομιλίας**, δηλαδή στον ορισμό, στο περιεχόμενο, στη δομή, στην εκφορά και στις ερωτήσεις, με βασικό κριτήριο κατά πόσο τα στοιχεία αυτά συνέβαλαν ή όχι στην πειστικότητα της θέσης της ομάδας. Αγενής συμπεριφορά και μη τήρηση του χρονικού πλαισίου αξιολογείται αυστηρά.

3.3 Το περιεχόμενο πρέπει να κρίνεται από την οπτική γωνία ενός μέσου ατόμου, δηλαδή οι κριτές πρέπει να αξιολογούν τα επιχειρήματα, τα παραδείγματα κ.ά. ως προς τη γενικότερη πειστικότητά τους, **χωρίς να απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις**.

3.4. Η δομή πρέπει να κρίνεται σε σχέση με την ικανότητα των ομιλητών να ομαδοποιούν και να κατανέμουν το περιεχόμενο της ομιλίας τους με σαφή τρόπο και σωστή ιεράρχηση.

Επίσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η κατανομή του περιεχομένου μεταξύ των τριών ομιλητών.

3.5 Η εκφορά πρέπει να αξιολογείται ως προς το αν συνέβαλε στην πειστικότητα του λόγου ή αν ζημίωσε την ισχύ του.

3.6 Οι ερωτήσεις **συνυπολογίζονται στο περιεχόμενο των ομιλιών** αυτού που τις έθεσε και αξιολογούνται ως προς την αποτελεσματικότητα που είχαν στην εξέλιξη του αγώνα. Αποτελεί θετικό στοιχείο για κάθε ομιλητή να απαντήσει σε δύο ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του, καθώς και να επιχειρήσει να κάνει τουλάχιστον μία ερώτηση σε κάθε αγόρευση της αντίπαλης ομάδας.

3.7 Κάθε ομιλητής βαθμολογείται με **50–100** βαθμούς (0-50+50). Η ομάδα βαθμολογείται με το **σύνολο των βαθμών των ομιλητών της από τους τρεις κριτές.**

Κατά τον **πρώτο** Προκριματικό Γύρο Διττών Λόγων **απαγορεύεται η βαθμολογία των κριτών να κυμαίνεται κάτω του 55 και άνω του 85.** Έτσι, προστατεύονται οι διαγωνιζόμενοι από τυχόν ακραίες βαθμολογήσεις.

3.8 Δεν είναι δυνατόν να νικήσει ομάδα της οποίας το σύνολο των βαθμών είναι μικρότερο ή ίσο με τους βαθμούς της αντίπαλης ομάδας.

3.9 Ο Πρόεδρος της κριτικής επιτροπής καλείται να συντονίσει τη διαδικασία αξιολόγησης μέσα σε κλίμα συνεργασίας, όπου όλοι οι κριτές έχουν δικαίωμα να εκφράσουν την άποψή τους πριν από την τελική απόφαση. Διατυπώνουν πρώτα τις απόψεις τους για το επίπεδο του αγώνα και έπειτα για το ποια ομάδα ήταν πιο ικανή και πειστική. Εάν υπάρχει ομοφωνία, το ύψος των ατομικών βαθμών καθορίζεται από κοινού, με συντονισμό του Προέδρου. Εάν υπάρχει διαφωνία, που δεν μπορεί να επιλυθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, η απόφαση για το ποια ομάδα νίκησε βγαίνει πλειοψηφικά. Στην περίπτωση αυτή ο ατομικός βαθμός κάθε ομιλητή προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών όλων των κριτών. Ο κριτής που διαφωνεί έχει δικαίωμα να σημειώσει τη

διαφωνία του στο Φύλλο Αξιολόγησης αλλά πρέπει να αλλάξει τις ατομικές βαθμολογίες, ώστε η ομάδα που ήρθε δεύτερη να μην έχει περισσότερους συνολικούς βαθμούς. **Όταν οι κριτές είναι λιγότεροι των τριών προστίθενται ξανά οι βαθμοί τού Προέδρου.**

3.10 Ο Πρόεδρος τής Κριτικής Επιτροπής συμπληρώνει το **ταχυέγγραφο**, όπου πρέπει να φαίνεται ευκρινώς το σύνολο των ομαδικών βαθμών και το ποια ομάδα κέρδισε, και το παραδίδει στη Γραμματεία των αγώνων.

3.11 Οι κριτές σημειώνουν ευκρινώς στα Φύλλα Αξιολόγησης **παιδαγωγικά σχόλια** τα οποία τεκμηριώνουν την αξιολόγησή τους, τα θεωρούν **χρήσιμα** για τους διαγωνιζόμενους και **ανταποκρίνονται** στη βαθμολογία τους, **μη ξεχνώντας ότι απευθύνονται σε μαθητές.** Τα Φύλλα Αξιολόγησης τα **παραδίδουν στη Γραμματεία** πριν από την έναρξη τού επόμενου γύρου.

3.12 Στην **αξιολόγηση** οι κριτές αποδίδουν την εξής **βαρύτητα** στα στοιχεία της Ομιλίας:

Στοιχεία της Ομιλίας	Βαρύτητα
<u>Περιεχόμενο</u>	50%
<u>Δομή</u>	20%
<u>Εκφορά</u>	30%

3.13 Ερμηνεία Ατομικής Βαθμολογίας από έναν κριτή / από τρεις κριτές:

Βαθμοί Ομιλίας	Ερμηνεία
90-100/ 270-300	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Άριστη . Υπάρχουν μόνο θετικά στοιχεία. Το επίπεδο που θα αναμενόταν από έναν ομιλητή που διαγωνίζεται στον τελικό.
80-89/ 240-269	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Πολύ καλή . Κάποιες μικρές αδυναμίες δεν είναι αρκετές για να μειώσουν τα πολλά θετικά στοιχεία. Το επίπεδο του ομιλητή που θα αναμενόταν να διαγωνίζεται στους ημιτελικούς.
70-79/ 210-239	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Καλή . Υπάρχουν κάποιες αδυναμίες αλλά περισσότερα θετικά στοιχεία. Το μέσο επίπεδο ομιλητών των προκριματικών γύρων
60-69/ 180-209	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Μέτρια . Υπάρχουν κάποια θετικά στοιχεία αλλά και σημαντικές αδυναμίες.
50-59/ 150-179	Η αγόρευση / περίληψη ήταν Αδύναμη . Υπάρχουν πολλές και σημαντικές αδυναμίες και ίσως κάποια θετικά στοιχεία

Οι Κανόνες Διττών Λόγων αποτελούν προσαρμογή των Κανόνων του Παγκόσμιου Πανεπιστημιακού Πρωταθλήματος Αντιλογίας (Debate). Η αρχική δημιουργία τους προέκυψε από συνεργασία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας με μέλη του Ρητορικού Ομίλου Πανεπιστημίων Αθηνών.

ΑΤΟΜΙΚΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στη Διαρρακειακή Συνάντηση από κάθε Σχολείο θα σταλούν **δύο (2)** μαθητές ανά ατομικό αγώνισμα για τους ημιτελικούς γύρους

KANONEΣ ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Πρόκειται για έναν σύντομο αυτοσχέδιο λόγο, στηριζόμενο κυρίως στη συνειρμική έκφραση. Οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να επιλέξουν και να προετοιμάσουν ένα από τα τρία θέματα που τους έχουν δοθεί 1,5 λεπτό πριν εκφωνήσουν τον λόγο, ο οποίος έχει για τα Γυμνάσια ελάχιστη διάρκεια 2 λεπτά και μέγιστη 3 λεπτά, για τα Λύκεια ελάχιστη 3 λεπτά και μέγιστη 4 λεπτά.

Τα θέματα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με τον εξής τρόπο:

για το Γυμνάσιο:

- I. Λέξεις ή συναισθήματα ή οικείες έννοιες (π.χ. αστέρια, φιλία, χαρά).
- II. Φράσεις ή σειρά λέξεων ή μισοτελειωμένες φράσεις (π.χ. Όταν άνοιξε η πόρτα..., Χθες – σήμερα – αύριο, Και ύστερα;)
- III. Παροιμίες ή αποφθέγματα ή γνωμικά (π.χ. Η σιωπή είναι χρυσός, άνθρωπος αγράμματος – ξύλο απελέκητο, σαν το σκύλο με τη γάτα).

για το Λύκειο:

- I. Αφηρημένες ή φιλοσοφικές και θεωρητικές έννοιες (π.χ. αποξένωση, δημοκρατία, ελευθερία χωρίς όρια).
- II. Αυθόρμητες αντιδράσεις και σκέψεις σε απροσδόκητες ή άβολες καταστάσεις (π.χ. καταιγίδα, αποτυχία στις εξετάσεις, πέρασες!).

III. **Προτάσεις ή θέσεις, γνωμικά ή αποφθέγματα** (π.χ. ο πρωταθλητισμός δεν είναι αθλητισμός, τα λόγια πετούν και χάνονται, υιοθετείστε ένα αδέσποτο).

Αφού λάβει στα χέρια του τα θέματα, ο ομιλητής τα μελετάει για *μισό λεπτό* προκειμένου να επιλέξει ένα από τα τρία, χωρίς να μπορεί να κρατήσει καμία σημείωση. Στη συνέχεια, αφού έχει καταλήξει στο θέμα μπορεί να κρατήσει *σημειώσεις για 1 λεπτό*, τις οποίες, εάν θέλει, χρησιμοποιεί κατά την ομιλία του.

Ο ομιλητής με αφορμή τη λέξη, φράση ή εικόνα που επέλεξε, καλείται να παρουσιάσει με ευφράδεια ένα λόγο που πρέπει να έχει πρωτοτυπία, συνοχή και ζωντάνια.

Οι κριτές θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω τέσσερα κριτήρια:

1. **Σχέση με το θέμα (1-10 βαθμοί):** Συνάφεια και νοηματική σύνδεση, επαρκής ανάπτυξη των διαστάσεων τού θέματος.
2. **Ποιότητα των ιδεών (1-10 βαθμοί):** Επαρκής ανάλυση και αφήγηση τής ιδέας ή τού ζητήματος, αποτελεσματική ανάπτυξη, ανάδειξη των πιο σημαντικών ιδεών, πρωτοτυπία, ευρηματικότητα.
3. **Διαύγεια και Συνοχή τού λόγου (1-10 βαθμοί):** Καθαρότητα και σαφήνεια, αλληλουχία, σύνδεση και ομαλή μετάβαση μεταξύ των ιδεών του ομιλητή.
4. **Παρουσία τού ομιλητή (1-20 βαθμοί):** Εκφραστικότητα, στάση και κινήσεις τού ομιλητή, ευφράδεια, άνεση, συνεχής ροή τού λόγου, καλή οπτική επαφή με το ακροατήριο.

Οι μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου θα διαγωνιστούν σε δύο προκριματικούς γύρους.

Στον **ημιτελικό** θα προκριθούν οι **8 (οκτώ)** καλύτεροι ομιλητές από κάθε βαθμίδα. Στον **τελικό** θα προκριθούν οι **3 (τρεις)** καλύτεροι ομιλητές από κάθε βαθμίδα.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ο Προτρεπτικός Λόγος αποτελεί **προσχεδιασμένη ομιλία**. Η ιδιαιτερότητά του συνίσταται στο ότι ο ομιλητής επιδιώκει **να πείσει** το κοινό για τη θέση που υποστηρίζει και **όχι απλώς να το ενημερώσει**.

Το **θέμα** τού Προτρεπτικού Λόγου δίνεται **45 λεπτά** πριν από την εκφώνησή της ομιλίας και είναι **διαφορετικό σε κάθε γύρο**.

Τα θέματα αντλούνται από την επικαιρότητα και από την ύλη των σχολικών βιβλίων (κυρίως από τη *Νεοελληνική Γλώσσα* για το Γυμνάσιο και τους *Θεματικούς Κύκλους* για το Λύκειο).

Οι διαγωνιζόμενοι έχουν την επιλογή να αποδεχτούν ή να απορρίψουν τη θέση που τους δίνεται και να την παρουσιάσουν.

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΣΤΟΝ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟ ΛΟΓΟ ΔΕΝ ΚΑΝΟΥΜΕ ΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας οι μαθητές **δεν μπορούν να χρησιμοποιούν κανένα βοηθητικό μέσο** (έντυπο ή ηλεκτρονικό).

Η διάρκεια του προτρεπτικού λόγου είναι **το λιγότερο 4 λεπτά και το περισσότερο 5 λεπτά για το Γυμνάσιο, 5 λεπτά και το περισσότερο 6 λεπτά για το Λύκειο**, και επιτρέπεται η χρήση των σημειώσεων τής προετοιμασίας.

Οι κριτές τού Προτρεπτικού Λόγου θα λάβουν υπόψη τους τα παρακάτω κριτήρια:

1. **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (1-20 βαθμοί)**: Οι ομιλητές πρέπει να οριοθετήσουν το θέμα, να αναδείξουν τις σημαντικότερες πτυχές του και κυρίως να αναπτύξουν πρωτότυπες ιδέες και προτάσεις. Καθώς στόχος τού λόγου είναι η προτροπή τού κοινού προς την αποδοχή ή απόρριψη μίας θέσης, πρέπει να προσφέρουν επιχειρήματα που θα κριθούν με βάση τη συνάφεια με το θέμα, τη λογική τους συγκρότηση και την επαρκή τεκμηρίωσή τους.
2. **ΔΟΜΗ (1-10 βαθμοί)**: Ο Προτρεπτικός Λόγος οφείλει να έχει κατάλληλη αρχή και τέλος και να αναπτύσσει τα κύρια σημεία του με συνοχή και αλληλουχία. Στην αρχή πρέπει να ανακοινώνεται το θέμα και να γίνεται σαφής η θέση τού ομιλητή. Στο κυρίως μέρος πρέπει να αναπτύσσονται όλα τα επιχειρήματα. Στο τέλος τού λόγου είναι απαραίτητο να υπάρχει υπενθύμιση των σημαντικότερων σημείων τού λόγου, με τέτοιο τρόπο που να καταλήγει στην αποδοχή ή απόρριψη τής θέσης.
3. **ΥΦΟΣ – ΕΚΦΟΡΑ (1-10 βαθμοί)**: Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην επιλογή τού κατάλληλου λεξιλογίου. Ο λόγος οφείλει να είναι ζωντανός και άμεσος (π.χ. με τη χρήση προσφωνήσεων, προτροπών, ρητορικών σχημάτων). Επιπλέον, οι κριτές θα εκτιμήσουν την ένταση τής φωνής των ομιλητών, την καθαρή άρθρωση, την κίνησή τους στον χώρο, τις χειρονομίες, την επαφή τους με το κοινό και το πώς εμμεταλλεύονται τα στοιχεία αυτά για να αποδώσουν καλύτερα το περιεχόμενο τού λόγου τους.

Στον ημιτελικό γύρο θα προκριθούν οι **8 (οκτώ)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα**

Στον τελικό θα προκριθούν οι **3 (τρεις)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα**

ΚΑΝΟΝΕΣ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Η νοηματική ανάγνωση περιλαμβάνει την απόδοση ενός **πεζού κειμένου** με τρόπο, ανάλογο με το ύφος του κειμένου, που έχει ως στόχο την ανάδειξη ιδεών, νοημάτων και συναισθημάτων.

Δεν πρόκειται για θεατρική ερμηνεία. Ο αναγνώστης κάνει μία μικρή **εισαγωγή** για το κείμενο που περιλαμβάνει τουλάχιστον τον τίτλο, τον συγγραφέα και συνοπτική αναφορά στο θέμα του αποσπάσματος.

Στη συνέχεια, κάθεται σε μία καρέκλα και ξεκινάει την ανάγνωση, η οποία πρέπει να διαρκέσει **2 έως 3 λεπτά για τα γυμνάσια** και **3 έως 4 λεπτά για τα Λύκεια**. Ο αναγνώστης διαβάζει, διατηρώντας την επαφή του με το κείμενο, δίνοντας έμφαση στην έκφραση του προσώπου και στην οπτική επαφή με το κοινό. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αξιοποίηση της στίξης, η σωστή και καθαρή άρθρωση και η ένταση και χροιά τής φωνής.

ΠΡΟΣΟΧΗ: η εισαγωγή **ΔΕΝ** μετράει στο χρόνο ανάγνωσης του κειμένου

Στον **προκριματικό γύρο** θα παρουσιαστεί ένα **λογοτεχνικό-ή δοκιμιακό κείμενο από την ελληνική πεζογραφία ή δοκιμιογραφία προεπιλεγμένο από τους διαγωνιζόμενους**. Είναι σημαντικό, εφόσον το κείμενο είναι απόσπασμα, να έχει **αυτοτέλεια**.

Οι μαθητές έχουν δικαίωμα να επιλέξουν -εφόσον το επιθυμούν – κείμενο (διήγημα) και από τους «Διαγωνισμούς Ποίησης και Διηγήματος» των Αρσακείων-Τοσιτσείων Σχολείων της Φ.Ε.

Στον **ημιτελικό και τελικό γύρο** το προς ανάγνωση κείμενο θα είναι **ΑΓΝΩΣΤΟ**

Στοιχεία κρίσης της Νοηματικής Ανάγνωσης

1. **Επιλογή κειμένου (1 – 5 βαθμοί στα προεπιλεγμένα κείμενα)**

Κριτήρια: καταλληλότητα, αυτοτέλεια, δυσκολία, διάρκεια

2. **Εισαγωγή (1 – 5 βαθμοί)**

Κριτήρια: σαφήνεια, επάρκεια

3. **Σκηνική παρουσία (1 – 5 βαθμοί)**

Κριτήρια: κινήσεις του σώματος και εκφράσεις του προσώπου, επαφή με το ακροατήριο, ανάγνωση και όχι απομνημόνευση

4. **Εκφορά λόγου (1 – 10 βαθμοί)**

Κριτήρια: άρθρωση, ρυθμός, επιτονισμός, στίξη

5. **Απόδοση ύφους του κειμένου (1 – 15 βαθμοί στο προεπιλεγμένο κείμενο, 1 – 20 βαθμοί στα άγνωστα κείμενα)**

Κριτήρια: ύφος ανάγνωσης ανάλογο του κειμένου

Θα διεξαχθούν **ξεχωριστοί αγώνες Γυμνασίων και Λυκείων**.

Στον **ημιτελικό γύρο** θα προκριθούν οι **8 (οκτώ)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα** και θα διαγωνιστούν στο ίδιο- ανά βαθμίδα- άγνωστο κείμενο..

Στον **τελικό γύρο** θα προκριθούν **οι 3 (τρεις)** καλύτεροι ομιλητές **από κάθε βαθμίδα** και θα διαγωνιστούν στο ίδιο- ανά βαθμίδα- άγνωστο κείμενο.